34ste jaar. — Nr 69. Zaterdag 11 Juni 1887.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **groote Markt, nr 37-39, te Tongeren.**

Abonnement

Drie maal per week **6** franks per jaar.
Twee » » **5** » »
Een » » **4** » »
Een blad afzonderlijk **15** centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** centiemen per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad : **1** fr. den drukregel.

TONGEREN, 11 JUNI.

Van alles wat.

Nooit is er eene schoonere klucht dan die van het progressisten congres te Brussel gespeeld geworden. Dat kinderspel heeft in den schouwburg van den Noord Theater — *de schouwburg der kinderen* — plaats gehad.

De meeste liberalen uit het binnenland, hadden zich ingebeeld dat het kongres hunne partij zou versterken, verjongen, dat er eensgezindheid zou uit ontstaan.

Zij stelden zich voor dat de oude doktrinairs in de armen der radikalen vallen zouden, en dat de eenen en de andere, arm in arm, voor de herovering van het bewind zouden vooruit trekken.

De woelingen der werkmanspartij, te Brussel zorgvuldig aan den gang gehouden, waren eene reden te meer om hunne hoop te wettigen.

Zij waren overtuigd dat de partij der socialisten ten slotte ook met hen zou verbroederen en hen zou helpen door revolutie het katholiek ministerie omver te werpen en zijne plaats in te nemen, gelijk in 1859.

Al deze droomen waren reeds in rook vergaan vooraleer het congres was geëindigd.

De uitslag was armzalig : de aanwezigen stemden de *onmiddellijke* herziening der grondwet. Kluchtspelers ! 't Is alsof zij hadden besloten, de maan met hunne tanden te vatten.

Wanneer het er op aankwam het algemeen stemrecht te stemmen, werden zij met vrees bevangen, en, om de burgerij niet af te schrikken, bepaalden zij zich bij eene schikking, die het kiesrecht toekent aan al degenen, die kunnen lezen en schrijven.

't Was te verre gaan, om door de doktrinairs te worden gevolgd, en 't was te verre achteruit blijven om door de demokraten en socialisten te worden gevolgd.

* *

De progressisten willen de grondwet veranderen, den cijns afschaffen en hem vervangen door de voorwaarde dat men kunne lezen en schrijven.

Dit doet schijnbaar veronderstellen dat zij het lager onderwijs op hoogen prijs stellen.

Welnu, dit is niet zoo, en ook langs dien kant zijn zij enkel kluchtspelers. Het bewijs ? Hebben zij ooit een enkelen duit uit hunnen zak gehaald om de kinderen des volks te leeren lezen en schrijven ?

De katholieken, integendeel, hebben *op eigen kosten* duizenden scholen gesticht en getroosten zich jaarlijks nog groote opofferingen om deze in het leven te houden.

Wat bewijst dit ? Dat de liberalen hooveerdigen zijn, die zich *van het volk willen bedienen* en dat de katholieken verkleefde personen zijn die *het volk dienst weten te bewijzen.*

Voorzeker bezit het belgische volk verstand genoeg om tusschen de eenen en de anderen onderscheid te maken. Indien al degenen, die kunnen lezen en schrijven tot de stembus werden toegelaten, zouden er nog minder liberalen dan nu worden gekozen.

* *

De werkstaking, welke in deze laatste dagen, in de provincien Henegouw en Luik, is losgebarsten, is geeindigd en men herneemt den arbeid alsof er niets gebeurd was.

Gelukkiglijk, mogen wij zeggen, dat deze woeling zonder erge onlusten is afgeloopen ; wij meenen vooral het katholiek ministerie te moeten dank weten voor de krachtdadige maatregelen, welke het in tijds heeft genomen en ook het leger voor de edelmoedigheid en de ordegeest, welke het aan den dag heeft gelegd.

Zoolang wij het katholiek ministerie bewaren en het leger vrij blijft van den socialistischen woelgeest, zal alle oproer van geenen langen duur zijn !

Wie wij in deze droevige betooging het meest beklagen, zijn de werklieden zelfs, die zonder te weten waarom, hunnen arbeid hebben laten staan en aan 't drinken en aan 't muiten zijn gevallen.

En intusschen kwam er t'huis niets binnen en vrouw en kinderen leden gebrek !

Eene bemerking welke wij dezer dagen meer dan eens hebben hooren maken, is deze : of het alzoo is dat de koolmijners hunne dankbaarheid betoonen voor den edelmoedigen onderstand, welke gansch het land hun heeft toegestuurd wanneer onlangs nog eene ijselijke ramp er eenigen hunner had getroffen !

Zeker is het, dat de weldenkende menschen meer en meer de achting en bijgevolg ook de toegenegenheid laten varen voor een volk, dat er zich zoo weinig weerdig en dankbaar voor toont.

Wat verschil met onze brave vlaamsche werkmansklas ; die ten minste heeft nog eerbied over voor overheid en gezag !

* *

Er is op het liberaal congres dat te Brussel verleden zondag plaats greep, verschillende keeren in de bespreking over het invoeren van het algemeen stemrecht, eene bekentenis gedaan geweest, die te welsprekend is om onopgemerkt te worden voorbij gegaan :

« Het algemeen stemrecht, zeggen de geuzen, dat zou de eeuwigdurende overheersching zijn van 't papendom. Indien men enkel rekening houdt van de gezindheid der bekwaamheidskiezers, dan reeds beschikken de Katholieken over de meerderheid in 't land. Wat zou het dan niet zijn als *iedereen* stemmen mocht ! »

Zoodus, de geuzen beweeren altoos dat *zij* de meerderheid zijn, dat *wij* slechts winnen bij *verrassing*, en nu bekennen zij juist het tegenovergestelde : de meerderheid is aan ons ondanks de onrechtveerdige kiesknoeiwetten van Rolin, die nog altijd in voege zijn onder ons katholiek ministerie !

Kan men op klaardere wijze bekennen dat de overgroote meerderheid van het land katholiek is?

* *

Wij zegden daareven dat de kieswetten onrechtveerdig zijn ten onze opzichte. Inderdaad, men weet dat Rolin door zijne wetten duizenden buitenkiezers deed afschrabben, en wat de bekwaamheidskiezers betreft, weet men ook dat al de officieele of ambtelijke landopeters *zonder onderzoek*, zonder bewijs van bekwaamheid het kiezerschap bezitten.

Wanneer zullen onze mannen die onrechtveerdigheid eens herstellen ?

* *

Meest al de liberale gazetten zijn verwoed tegen de wet-Dumont, invoerrechten leggende op het vreemd vee en vleesch, welke zij eene *uithongeringswet* noemen, waarschijnlijk omdat die door katholieken werd voorgesteld, zoo zegt de *Vlaamsche Stem*.

Welnu, den 23 Januari 1850, dus *kort na* den grooten hongersnood die van 1846 tot 1848 ons land zoo diep getroffen heeft, kondigde de *Moniteur* eene wet af, destijds genoemd : « Wet op de levensmiddelen, » waarbij invoerrechten geheven wierden, niet alleen op het vee, maar op de tarwe en spelt, rogge, mais, boekwijt, macaroni, semoel, gerookte hesp, spek en ander vleesch, stieren, ossen, koeien, jonge ossen, veerzen en kalveren.

De Kamer die dan die rechten stemde, was eene *liberale* Kamer, en de ministers die de wet onderteekenden, waren de *liberale* ministers : Ch. Rogier, Frere-Orban en de Haussy.

Toen leed Belgie ook niet gelijk nu, aan eenen *overvloed* van inkomend vee en graan. Er was dan geene kwestie van den landbouw ter hulp te komen, maar van geld te slaan om de uitgeputte staatskas te vullen. En dan schreeuwden de liberale gazetten niet van *volksuithongering*, gelijk nu : hunne vrienden waren immers dan de *uithongeraars ! ! ! !*

* *

De wet Dumont, zegt het *Nieuws van den dag*, tot bescherming van den landbouw is nog door den koning niet bekrachtigd, en toch spelen de bladen, die den vrijhandel verdedigden, met hardnekkigheid eene hatelijke rol. De vrijhandelaars, gelijk men weet, tellen in hunne rangen het meeste deel der linkerzijde van de Kamers, en rechts de vertegenwoordigers van Antwerpen, die helft van die van Brussel, en ministers Beernaert en Van den Peereboom. Die gazetten kondigden eenen opslag aan van het vleesch, hopende aldus de beenhouwers aan te wakkeren om hun vleesch op te slagen. Indien de beenhouwers aan die ophitsingen gehoor geven, zullen de vijanden der bescherming van den landbouw trachten in troebel water te visschen, om te bekomen, dat de koning de wet niet zou bekrachtigen, of wel, na de bekrachtiging, eenen oploop te doen ontstaan, waarmede zij rekenen het ministerie en de meerderheid uit den weg te ruimen en een gouvernement van liberale vrijhandelaars aan het bewind te helpen.

Bepaalden zij zich daarbij, zij zouden niet veel uit hunne gewone rol gaan, want die middeltjes zijn reeds gebruikt in 1857, in 1871, in 1884. Maar zij zijn verder geweest. De werkstaking die in Henegouwen uitgebroken is en de rust van Belgie en zelfs zijn bestaan in gevaar gebracht heeft, is ten deele hun werk. Ho ! zij geven de dynamieters van het Center ongelijk : zij zijn te behendig om hunopenlijk de hand te leenen. Maar tevens doen zij opmerken dat de werkstakers in den grond gelijk hebben, want dat hun karig loon hun niet toelaat van den opslag van het vleesch te doorworsteln, en dat de wanorders van Henegouwen eigenlijk aan het stemmen der wet Dumont toe te schrijven *zijn*.

De beenhouwers en winkeliers der nijverheidstreken, zeggen zij, moeten sedert eenige dagen het vleesch opgeslagen hebben, en deze onrechtveerdige toepassing der nieuwe wet moet de revolutionnaire beweging hebben doen ontstaan en zelfs gerechtveerdigd.

Nu, dit alles is teenemaal valsch.

De beenhouwers en bakkers der koolmijndistricten hebben hun vleesch en hun brood niet opgeslagen. Bovendien blijkt het klaar genoeg uit de lange bespreking der wet Dumont, dat die wet niet noodzakelijk een opslag der prijzen van vleesch en brood moet ten gevolge hebben. De Henegouwsche nijveraars die uitriepen : Gij wilt het land uithongeren ! zijn alleen van hun gedacht gebleven. Inderdaad, rechtzinnig gesproken, welk belang kan een gouvernement er toch in hebben het lad uit te hongeren ? En als er geen belang bij is, zal zeker geene partij het in haar hart bevinden daaraan te beginnen.

Maar de linkerzijde misbruikt den toestand. Zelfs indien de arbeidersbeweging in Henegouwen teenemaal eindigde, dan zouden de vrijhandelaars aanstonds voor hunne rekening de beweging voortzetten tegen de wet Dumont, alleen met het inzicht het ministerie moeielijkheden aan te doen.

Sommige verblinden vinden zulke handelwijze zeer behendig, maar eerlijk is zij niet. Het gevaar is reeds groot genoeg, zonder dat men nog olie op het vuur zou gieten.

* *

Men schrijft aan den *Précurseur* :

« De koning heeft onlangs aan een voornamen » Belg verklaard, tot tweemaal toe, dat hij onge- » duldig was zijn gouvernement erastige maatre- » gels te zien voorstellen om het lot der werkende » klas te verbeteren.

En weet ge wat Z. M. er schijnt te hebben bijgevoegd ?

Dat het wel jammer is dat de liberale partij, die zoo veel jaren aan 't bewind is geweest, niets gedaan heeft om het lot van den werkman te verbeteren ;

Dat zijn tegenwoordig gouvernement alles heeft moeten onderzoeken en dat de leden der werkkommissie altemaal voor niemendalle gewerkt hebben, dus niet gelijk het liberaal schoo'enkwest ;

Dat men nu druk bezig is met uit dat onderzoek, slechts verleden jaar begonnen wetten op te maken die, zonder twijfel aan het doel van Z. M. zullen beantwoorden ;

Dat het daarom heel wenschelijk zijn zou de liberalen geen stokken in het wiel te zien steken, zooals zij reeds zoo dikwijls deden.

Dat, als die *coornaue Belg* — wie hij is, zegt het blad niet — vrienden had in de linkerzij, hij hun moest aanraden nu ten minste loyaal meê te werken en den tijd, door hen verloren, zooveel mogelijk in te halen.

* *

Een blad van Charleroi zegt dat de werklie in Henegauw voor een millioen schade hebben geleden door de werkstaking.

Hun lot is nu weer slechter dan ooit ; wat zij hadden, werd verteerd en bij velen is de diepste armoede hun deel.

Die uitslag zal ieder keer eene werkstaking hebben, en niemand is ten slotte meer gestraft dan de werklie zelf.

Wanneer zullen zij toch eens begrijpen, dat zij, in die opstokingen, niets anders zijn dan de speelballen van eenige slimme exploiteurs.

* *

Verscheidene bladen hebben een bericht van den *Figaro* meegedeeld, volgens hetwelk de belgische regeering in de fabriek Krupp voor 16 millioen stalen kanons zou besteld hebben.

Dit nieuws wordt door het *Journal de Bruxelles* gelogenstraft.

* *

Een blad van Charleroi berekent de verliezen door de laatste werkstakingen veroorzaakt. Drie weken lang hebben de 7,000 werkstakers van den bassijn van Charleroi geen loon getrokken. Veronderstelt dat zij gemiddeld elk 2 fr. 80 daags wonnen, dat maakt een verlies van 592,000 fr. In de bassijns van het Center en den Borinage zijn de verliezen zeker niet kleiner geweest, zoodat de mijnwerkers van Henegouwen meer dan 1 millioen verloren hebben.

Indien de algemeene werkstaking uitbrak, zoo dra de 50,000 mijnwerkers van den bassyn van Charleroi dagelijks 84,000 fr. verliezen ; moest de werkstaking eene maand duren, dan zou het totaal verlies meer dan twee millioen en half beloopen.

Indien niet alleen de mijnwerkers, maar al de andere werklieden, de metaalbewerkers, glasblazers, enz., zich in werkstaking stelden, zou het verlies maandelijks wel op 5 millioen mogen berekend worden.

* *

Niets koddiger dan het lezen van onze liberale dagbladen.

Te vergeefs zoekende naar eene ernstige, eene grondige kritiek tegen het gouvernement, hebben zij de rol van kapagdieren aangenomen.

Men stelt Belgie ongelukkiger voor dan... Rusland, een land zonder vrijheid, zonder recht, zonder onderwijs, zonder kunst, zonder wetenschap, zonder... schoolmeesters.

We zitten dus letterlijk in den donkere !

De werkstakers, de dynamiet, de oploopen — dat alles brengt het ministerie teweeg.

We gaan naar de revolutie, naar het bankroet en we worden uitgehongerd !

En zeggen dat alles zou ophouden, als men de liberalen maar aan de kas liet komen ! Dan zou in-eens het licht weer in de duisternis schijnen ; dan zouden de gebraden kwakkels in onzen mond vallen !

Stads- & provincie nieuws.

Tongersch landbouw-syndicaat.

SAMENWERKENDE MAATSCHAPPIJ.

Een landbouw-syndicaat is te Tongeren opgericht met het doel de crisis die den landbouw thans treft zoo veel mogelijk tegen te werken door eene spaarzame ontwikkeling der opbreagst.

Het zal op de bepaalde tijdstippen de vergadering der landbouwers en eigenaars tot stand brengen ten einde de verdediging hunner gezamentlijke belangen te bespreken en elkander inlichtingen mede te deelen over al hetgeen den landbouw betreft.

Het zal aan zijne leden den aankoop aan verminderden prijs vergemakkelijken der vruchtbaarmakende stoffen die onderzocht en gemengd zullen worden in het magazijn der maatschappij.

De landbouwer heeft groot belang in het gebruik te beproeven dezer vruchtbaarmakende stoffen die toelaten om aan het mest de vette bij te voegen die het meest gepast is voor den grond en de plant die er bebouwd wordt, ten einde de opbreagst te vergrooten.

Alle noodige inlichtingen zullen aan de leden der maatschappij gegeven worden.

De kens der goede zaden is van het grootste belang in den landbouw. De maatschappij zal ze ten dienste harer leden stellen in de voordeeligste voorwaarden. Zij zal desnoods tusschen komen voor het verkoop der suikerbeeten.

De stichtende leden zijn die welke bijdracht doen van eene som van vijf honderd franken.

De werkende leden storten eene jaarlijksche bijdracht van 25 centiemen per hectaar land, weide of beemd welke zij bebouwen.

Het minimum der bijdracht is van een frank.

Deze stortingen werden verzameld en vormen het deel der werkende leden in de maatschappij. Dit deel wordt hun terug betaald wanneer zij zich van de maatschappij terug trekken en kan gelijk gesteld worden met eene spaarkas.

De werkende leden verbinden zich enkel voor drie jaren en kunnen boven hunne bijdracht niet gehouden worden.

De gedane winsten worden onder al de leden verdeeld naar verhouding hunner aandeelen en der aankoopen door hen aan de maatschappij gedaan.

De mandaten der bestuurders en der commissarissen zijn kosteloos.

De stichtende en werkende leden genieten dezelfde voorrechten.

Zieher de namen der stichtende leden :

Ridder Osc. Schaetzen, volksvertegenwoordiger te Tongeren.

Graaf de Grunne, senateur te Rutten.

E. de Favereau, eigenaar te Tongeren.

A. Slegers, lid der bestendige deputatie te Tongeren.

E. Polus, eigenaar te Tongeren.

Ridder de Donnea, eigenaar te Tongeren.

Graaf de Meeus, eigenaar te Neerrepen.

E. Naveau, burgemeester te Bommershoven.

F. Briers, lid van den provincialen raad te Tongeren.

K. Gielen, lid der bestendige deputatie te Bilzen.

A. Brouls, eigenaar te Bommershoven.

C. Vroonen, negociant te Tongeren.

Ridder C. de Borman, lid der bestendige deputatie te Schalkhoven.

L. Strick, opziener te Rutten.

Ridder Lud. Schaetzen, eigenaar te Tongeren.

L. Delvigne, burgemeester te Vechmael.

Voor de statuten en bijtredingen, zich te wenden tot den heer ridder Osc. Schaetzen te Tongeren.

Wilt gij eens weten wat men in Antwerpen zegt over onze liberale stadhuismannen ?

Ziehier wat men verleden zondag las in het *Vlaamsch Heelal*, een der meest geachte bladeren van Antwerpen :

KLUCHT.

Te Tongeren wordt thans eene flauwe klucht gespeeld door de Liberale gemeenteraadsleeren. Zij komen niet naar den Raad dan enkel bij de *derde* bijeenroeping, en zoo moet de Gemeenteraad telkens twee mutteloze zittingen houden vooraleer te kunnen beraadslagen. Zie art. 64 der Gemeentewet.) 't Valt te zien of de kiezers met dit *futsen* wel te vreden zijn, want als zij

---

EENE HERINNERING

UIT DEN

VENDEESCHEN OORLOG

BLANCHE DE BEAULIEU.

(VERVOLG.)

— Binnen een uur kunnen wij vertrekken, zegde generaal Dumas tot Marceau, wij hebben eenen gids.

— Welken ?

— Dezen boer.

— Ja, wanneer wij ons morgen op weg willen begeven, misschien. In hetgeen die smaak gedronken heeft, ligt wel de kracht van vier-en-twintig uren slapens.

Dumas grimlachte : Kom dan eens met mij, zegde hij ; en hij voerde hem onder de hut, waar de boer gevonden was : een dun beschot scheidde dezelve van het binnenste gedeelte der hoeve, terwijl nog daarenboven menigvuldige spleten toelieten te zien wat aldaar omging ; zoodat ieder woord door de beide generaals weinig tijds te voren gesproken, zeer gemakkelijk had kunnen worden verstaan ; en nu, zegde hij fluisterende, zie wat er gebeurt.

Marceau gehoorzaamde, omdat hij gewoon was toe te geven aan het overwicht hetwelk zijn vriend, zelfs in de voorvallen van het dagelijksch leven, op hem verkregen had. Het kostte hem in den aanvang eenige moeite den gevangene te onderscheiden, die hij toeval in den donkeren hoek van het vertrek was meergevallen. Hij lag nog onbeweglijk op dezelfde plaats : Marceau keerde zich om, ten einde zijnen ambtgenoot te vragen, wat dit alles te beduiden had, doch hij was verdwenen.

Toen hij daarna zijne blikken weder op het binnenste gedeelte der hut gevestigd had, scheen het hem toe, als of de gevangene zich bijna onmerkbaar bewogen had : zijn hoofd was zoodanig verplaatst geworden, dat hij met eenen oogopslag het gansche vertrek kon doorzien. Weldra deed hij onder het aanhoudend geeuwen van iemand, die uit eenen diepen slaap ontwaakt, zijne oogen open en zag dat hij zich alleen bevond.

Eene zonderlinge uitdrukking van vreugde en scherpzinnigheid lag er voor dat oogenblik in zijn gelaat.

Het wierd Marceau al aanstonds duidelijk, dat hij door dien man bedrogen zou zijn geworden, wanneer geen juister oog den toeleg geraden had. Hij sloeg hem derhalve met dubbele oplettendheid gade : zijn gelaat had weder deszelfs vorige uitdrukking hernomen, zijne oogen hadden zich weder gesloten, al zijne bewegingen schenen aan te duiden, dat hij weder insliep ; bij een derzelve echter stiet hij met den voet tegen de zwakke tafel, waarop de keers stond en het order van generaal Westermann, welk Marceau daarop had neergelegd, nog opengeslagen lag, en alles viel het onderste boven ; de schildwacht deed op dit gerucht de deur open, stak het hoofd naar binnen, wierd de oorzaak van het gebeurde gewaar en zegde lachend tot zijne kameraden : « De burger droomt. »

Intusschen scheen deze die woorden te hebben gehoord : althans opende hij weder zijne oogen en sloeg eenen dreigenden blik op den soldaat ; vervolgens greep hij zoo snel mogelijk het papier waarop het order van den generaal Westermann geschreven stond, en verborg hetzelve tusschen zijne kleederen.

Marceau hield zijnen adem in : zijne rechter hand scheen aan het gevest van zijnen degen genagld, terwijl hij met al het gewicht van zijn gansch lichaam op zijne linker, tegen het beschot der hoeve leunde.

Het voorwerp van zijne onvermoeide aandacht lag toen op zijde ; weldra naderde de boer, altijd in eene liggende houding, zich daarbij met de hielen en ellebogen ondersteunende, den ingang der hut. Door de ruimte, welke er tusschen den drempel en de deur zelve was opengebleven, wierd hij de voeten eeniger soldaten gewaar, die er voor stonden. Toen begon hij weder langzaam naar de half geopende venster te kruipen, haalde, op drie voeten afstands van hetzelve, een wapen, hetwelk hij tusschen zijne kleederen verborgen had gehouden, te voorschijn, trok zijn lichaam bij elkander en sprong op eens met de vlugheid van eene tijgerkat door het venster. Marceau die deze vlucht niet had kunnen voorzien veel minder verhinderen, gat eenen luiden gil. Een andere kreet beantwoordde den zijne : het was een kreet van verstlocking door den boer zelve geuit. De Vendeer toch, was, de venster uitspringende, in de armen van den generaal Dumas te land gekomen ; wel had hij getracht hem met zijn mes te doorsteken, doch deze greep terstond zijne vuisten en keerde dezelve tegen zijne eigene borst, zoodat hij niets meer behoefde te doen dan te stooten, om den Vendeer zich zelven te laten doorsteken.

— Ik had u eenen gids beloofd, Marceau, hier is er een en ik hoop een lekwame gids. Ik kon u laten doodschieten, verrader, sprak hij dan tot den boer, doch het behaagt mij u in het leven te laten. Gij hebt ons gesprek afgeluisterd ; doch gij zult geene gelegenheid vinden het over te brengen aan hen, die u hebben afgezonden. Rugters, zegde hij vervolgens tegen de soldaten, die door dit zonderlinge vooral rondom hem verzameld waren, dat twee uwer dien man met de hand hoodenen zich met hemaan het hoofd der kolonne stellen ; hij zal onze gids zijn, zoodra gij bespeurt dat hij u bedriegt, of eenige de minste poging aanwendt om te ontvluchten, kunt gij hem onmiddelijk doodschieten en zijn lichaam over de haag werpen.

Er wierden vervolgens op fluisterenden toon eenige bevelen gegeven, ten gevolge waarvan er onder de soldaten, die nog altijd rondom de gloeiende puinhopen van het dorp geschaard stonden, eene levendige beweging begon te heerschen. De verschillende groepen gingen uiteen, en iedere afdeeling sloot zich bij de andere aan. Er scheen zich eene donkere lijn te vormen, welke langs den hollen weg, waardoor St-Crepin van Montfaucon wordt afgescheiden, afdaalde, welke als een wiel in een wagenspoor er zich in voegde, en toen weinige minuten daarna, de maan van achter eene donkere wolk voor een oogenblik te voorschijn kwam en haar schijnsel op die o afgebroken reeks van bajonnetten wierp, welke in de diepste stilte voorwaarts trok, scheen het als of eene vreeselijke groote slang in de diepte kroop.

II.

Het leger trok in treurige stilte voorwaarts : het wist dat deszelfs weg aan beide zijden door hooge hagen beperkt was, waarachter ganscheevelden van heestergewas zich uitstrekten, en dat aan 't einde van den weg een gevecht in den nacht te verwachten was.

Reeds sedert een half uur ging het altijd voorwaarts ; van tijd tot tijd brak het bleeke schijnsel der maan door de wolken heen en vertoonde aan het hoofd der kolonne, den boer, die tot gids verstrekte, en zeer nauwkeurig acht gaf op ieder gerucht, terwijl hij bij voortduring ten strengste door de twee soldaten wierd bewaakt, die aan zijne zijde gingen. Sommijlen vernam men op de flanken een gerutsch van bladeren, dan hield het leger plotseling halt, verscheidene stemmen riepen het : *wie daar ?* Alles bleef stil en de boer verzekerde lachende, dat het een haas was die zijn leger verbiet. Nu en dan zagen de soldaten voor zich uit iets bewegen, hetgeen zij niet konden onderscheiden en zij zetteden elkanden aan, om nauwkeurig toe te zien... Doch de Vendeer antwoordde : « Het is uwe schaduw, trekt maar voort. » Eenskiaps, bij het krommen van den weg, zagen zij eenige mannen zich oprechten ; zij wilden roepen, een van de twee soldaten echter viel neder, zonder een woord te hebben kunnen uitbrengen, de tweede waggelde nog een oogenblik, en had nauwelijks de kracht nog om uit te roepen : « Verraad ! »

(Wordt vervolgd.)